

Populärvetenskaplig sammanfattning

Projekttitel: "Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder – Gris"

Gård&Djurhälsan (G&D) erbjuder hälsokontroll och hälsovård i grisbesättningar över hela landet och G&D har därmed nationell täckning. G&D är marknadsledande hälsokontrollorganisation och drygt 85 % av landets slaktade grisar kommer från besättningar som är anslutna till G&D. Under de senaste åren har antalet grisbesättningar minskat kraftigt. Vid årsskiftet var antalet anslutna besättningar 789 och i dessa fanns drygt 91 000 suggor. Drygt 2,2 miljoner slaktade grisar kom under året från besättningar anslutna till G&D.

Basen för hälsoövervakningen är gårdsbesök. Besättningarna besöks för hälsokontroll, hälsovård och rådgivning. Ett antal besättningar har också villkorad läkemedelsanvändning via G&D. Den årliga besöksfrekvensen i besättningarna varierar beroende på produktionsinriktning och anslutningsform till G&D. Vid besöken genomförs bland annat en klinisk bedömning av djurhälsa, djurvälstånd och skötsel. Analys och genomgång av besättningarnas sjukdomsregistrering vid slakt sker minst en gång per kvartal.

I nyckelbesättningar, som livdjursbesättningar och suggpooler, sker provtagning i olika certifierings- och kontrollprogram två gånger per år. Särskild uppmärksamhet riktats också mot gårdarnas smittskyddsrutiner, vaccinationsprogram samt det frivilliga förebyggande salmonellakontrollprogrammet.

I samband med besättningsbesök och kursverksamhet arbetar G&D på ett enhetligt och systematiskt sätt genom att med förebyggande hälsovård och profylaxprogram minska antibiotikaanvändningen i grisbesättningar. I detta arbete ingår att använda lämpliga antimikrobiella preparat på rätt sätt. På så sätt minskar risken för utveckling av resistenta bakterier.

Sjukdomsregistrering vid slakt, där G&D ansvarar för insamling av data och bearbetning, är ett, internationellt sett unikt system. Från slakten redovisade data ger viktig information om hälsoläget hos svenska grisar, inte bara på besättningsnivå, utan också på riksnivå. De årliga sammanställningar av sjukdomsanmärkningarna som gjorts visar att andelen anmärkningar mer än halverats under de 20 år som kontrollen pågått. Detta system är nu under utveckling för ännu större nytta i djurhälso- och djurskyddsarbetet.

Det finns ständigt ett behov av information och utbildning inom grisproduktionen. G&D håller kontinuerligt kurser i lokalbedövningsteknik vid kastrering och säker injektionsteknik vid vaccination mot galtlukt, i villkorad läkemedelsanvändning, s.k. D9-kurser, samt seminkurser. Under året har kurser i luftvägssjukdomar, antibiotikaanvändning och resistensutveckling hållits runt om i landet. Tidningen Gård & Djurhälsan, hemsidan, informationsbroschyrer och direktutskick till anslutna besättningar är viktiga informationskanaler. Eftersom det idag är vanligt med utländska arbetare på grisgårdar har informationsblad om viktiga smittskyddsrutiner tagits fram på olika språk. G&D driver också ett antal projekt som syftar till bättre djurhälsa, lägre antibiotikaanvändning, bättre produktivitet och därmed ökad lönsamhet. Ett exempel är Fruktbarhetslyftet.

Hälsoläget, djurvälståndet och biosäkerheten förbättras ständigt i svenska grisbesättningar. Ett förbättrat hälsoläge med bra djurvälstånd och låg antibiotikaanvändning förbättrar produktionsresultaten och lönsamheten i uppfödningen. Konkurrenskraften för landet grisföretagare kan därmed öka och den negativa utvecklingstrenden med färre och färre besättningar/grisar brytas.